

ת"פ 31134/05 - מדינת ישראל נגד אנדרי רוזון

בית משפט השלום בנתניה
ת"פ 31134-05 מדינת ישראל נ' ורוזון

לפני: כבוד השופט גיא אבןן

המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות תביעות מרכז - שלוחת נתניה

נ ג ז

הנאשם: אנדרי רוזון

בשם המאשימה:עו"ד חן זעירו ועו"ד שני מלול

בשם הנאשם:עו"ד מירון רוזנטל

גור דין

לפנינו דוגמא להליך טיפול נושא פירות, אשר בעקבותיו הצלח בחור צער בראשית דרכו בחים להיגמל מסמים, להשתקם, ולהסיט את מסלול חייו בחזרה לדרך הישר. שני הצדדים מסכימים כי ההליך השיקומי מצדיק לחרוג לקולה ממתחם הענישה, והמחלוקת ביניהם נוגעת למידת החrigגה. בעוד המאשימה סבורה כי חומרת העבירות אינה מותירה מנוס מגזירת עונש מאסר ממושך בפועל, הרי שההגנה בדעה כי ראוי לאמץ את עמדת שירות המבחן, ולגוזר על הנאשם עונש מאסר שירותה בדרך של עבודות שירות, בצוירוף צו מבנן. אסир את הערפל כבר עתה, ואביהר כי מצאתו לאמץ את עמדת ההגנה.

כתב אישום מתוקן

1. בהתאם להסדר טיעון שלא כלל הסכומות עונשיות, הודה הנאשם בעבירות המיחסות לו בכתב אישום מתקון, رغم לאחר הקלות משמעותית ומהיקת אישומים רבים, עודנו חמור, ומצדיק במצב דברים רגיל גזירת עונש מאסר לתקופה לא מבוטלת. מדובר למי שעשה שימוש ביישומים "טלגראם"-ו-"ויאטסאפ" במטרה למכוון סמים ללקוחות, וניכר כי עלה בידו לעשות זאת "בהצלחה עסקית" לא מבוטלת. על מנת לשווין את מרכולתו נהג הנאשם לפרסם "מבצעי מכירות" והטבות, אותן שלח לקהל לקוחות בקבוצות תפוצה שונות - שיווק אקטיבי מקובל - לו בעסק

נורמלי דובר. חלק מהיזמות השיווקית הענפה פרסם הנאשם מבצע שכונה "אתגר אמסטרדם", במסגרתו תירר הגרלה של כרטיס טיסה זוגי. בתקופה הרלוונטית לכתב האישום פנו אל הנאשם ל��וחות בפועל ובכח, ובקשו לknootו ממנה שם מסוכן מסוגים שונים, מסרו לו כתובות למשלו הסם, וקיבלו "מספר" לצורך השתתפותם בהגרלה. הנאשם יצר קשר עם שליחים שהזוהו אינה יודעה למאשמה, והללו נהגו למסור את הסמים לkekochot, בהתאם לפרט העסקה שסוכמו מראש בין הנאשם לבין לקוחותיו. לנוכח הודהתו הורשע הנאשם ב-39 עבירות שחדר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסתכנים [נוסח חדש], תש"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים); 10 עבירות תיווך בסם מסוכן, לפי סעיף 13 לפקודת הסמים. העסקאות בוצעו בסמים מסוג מריחואנה וקנאביס, במשקל שבין 5 גרם לבין כמה עשרות גרמים לעסקה, מרביתן סיבי 10 גרם לעסקה. העסקאות בוצעו בפרק זמן בן בחודש ימים במהלך אפריל 2018. seh"כ סחר הנאשם ב-585 גרם סמים נגד תמורה בסך عشرות אלפי שקלים. ביום מעצרו של הנאשם (26.4.18) נתפס בביתו סם מסוג קנאביס במשקל כולל כ-1.8 ק"ג ושם מסוג חשיש במשקל כ-4 גרם. הסמים נמצאו במקומות שונים בביתו כשם מחולקים, חלקם בתוך מעתפות, וכן נתפס משקל דיגיטלי. בגין אישום זה הורשע הנאשם בעבירות החזקת סם שלא לצורך עצמית, לפי סעיף 7(א) ו-(ג) רישא לפקודת הסמים.

תקיירי מבחן

2. לנוכח גילו הצער של הנאשם (בן פחות מ-21 במועד ביצוע העבירות) הופנה לקבלת תסניר חובה. בתסניר ראשון (30.8.21) נスクרו נסיבות חייו של הנאשם: יליד 7/97, נולד בארץ זמן קצר לאחר עלייתם של הוריו ואחותו מאוקראינה. אביו של הנאשם נפטר מודם לב כשהaint היה פועל בן 3, נתן שההשמדה מאוד על אמו של הנאשם, אשר נאלצה להתמודד עם אובדן בן זוגה ופרנסת משפחתה במקביל לקשיי ההתקלקלות בארץ. הנאשם סיים 10 שנות לימוד במסגרת פרויקט "הילה" לנוער נשר ממסגרות, הפסיק את לימודיו בגיל 16 בשל קשייה של אמו כפרנסת יחידה, והחל לעבוד בעבודות מזדמנות ולסייע בכלכלי המשפחה. על רקע הייעורתו של אמו למשך שעות ממושכות מדי יום, ובהיעדר מערכות תמייה, חבר הנאשם לחברה שלעיתים החל להשתמש בסמים. בתמייתה של אמו לא גויס הנאשם לצה"ל, הן בשל "אי התאמה" והן לאור מצבו המשפטי והצורך לשיער בפרנסת הבית. הנאשם התגורר כל העת עם אמו ואחותו, עד החודשים האחרונים עבר למעצרו, אז שכר דירה בגפו בניסיון לבסס עצמאות כלכלית. לדבריו הנ.getenvה, במהלך השנים האחרונות התמכרותו לסמים, שתחלתה בשימוש בקנאביס בנסיבות חברותיות, והמשכה ביצורת סמים מסוכנים מסוגים שונים - משני תודעה וממריצים, הצד צריכת אלכוהול מופרצת. הנאשם אף פוטר מעבודתו, אז השתמש בחסכנותיו לרכישת סמים.

ה הנאשם נעדר הרשות קודמות, הופנה לראשונה לשירות המבחן במסגרת הליך המעצר בתיק זה. כשוחרר מבית המעצר להמשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני, הועמד בצו פיקוח מעצרים והופנה לטיפול ביחידה להתרמורות "בית חeson". בדיקות שניתן הנאשם בתקופה זו הצביעו על ניקיון מסמים, אך הוא התקשה להתמיד בטיפול ועצב בחלווף חדושים. לבקשתו (עוד בהליך המעצר), הוא הופנה בשנית ל"בית חeson", אך גילה פעמיinus נספת קשיי התמדה. במקביל הותר לנ.getenvה לצאת לעבודה במאפייה. לנוכח קשייו של הנאשם להשתלב בטיפול, לא הוארך צו פיקוח המעצרים.

3. הנאשם הופנה לשירות המבחן פעמיinus לאחר שהורשע בהתאם להודהתו בכתב האישום המתוקן. הוא קיבל אחריות מלאה על מעשיו, תיאר באופן מפורט את אורח חייו ההתרמורי והנהנתני, ואת האופן בו החל לבצע

עסקאות סחר ותיווך בסמים על מנת למכנו. הנאשם שיתף כי פעל כך במהלך חודשיים (גם שכותב האישום מיחס לו פעילות במהלך חדש אחד), הביע חרטה וbosha, והסביר כי עתה הוא מודע לנזקים הנגרמים כתוצאה משימוש בסמים, לעוצמת התמכרוותו ולהרס העצמי שנלווה אליו.

הנائم סיפר כי כמחצית השנה עבר לסתור החקיר הראשון, פנה ביוזמתו פעמיים נוספת ל"בית חסן", התקבל לטיפול במסגרת "מרכז לצעירים", אך על רקע קשיים כלכליים התקשה לעורך שניי בזמן עבודתו, וגם הפעם לא התמיד בטיפול ופרש בחולף זמן קצר. הנאשם הביע את רצונו לקבל "הוזמנות נוספת ואחרונה" להשתלב בטיפול ב"בית חסן", זאת לנוכח הבנת חומרת מצבו, כמו גם הכרה בכך שעודנו חש פוטי לשימוש בסמים במצבם בהם הוא מרגש בודד וחסר כוחות. הוא צמצם לדבריו את היקף שעות עבודתו על מנת לפנות מזמנו לטיפול בהתאם לדרישות המוסגרת. שירות המבחן הפנה את הנאשם לוועדת קבלה, שבעקבותיה ה策טף ביום 1.7.21 לקובצת הכנה לטיפול. בחולף חדש השתלב הנאשם ב"מרכז לצעירים" - שלוש פעמים בשבוע בין השעות 07:30-13:00, ובמקביל החל בטיפול פרטני שבועי. שירות המבחן התרשם מנקודות טיפולית גבוהה, והמליץ לדוחות את הדיון בשלושה חדשים לקבלת תסוקיר משלים.

4. בתסוקיר שני (28.12.21) שיתפה קצינת המבחן בדבר מידע שהתקבל מהיחידה לטיפול בהתכרכויות, שם נמסר כי זו הפעם משותף הנאשם פעולה באופן מלא עם המוסגרת הטיפולית, הן בטיפול פרטני והן בטיפול קבוצתי. הוא נהג להגיע בזמן ובעקבות, משותף באופן פתוח באשר לעברו ובאשר לקשיים עמו הוא מתמודד. הוא תפיס מקום מרכזי ומשמעותי בקבוצת, מצילח לבטא עצמו באופן ברור, המלמד על שינויים שהחל לעורך בתפישתו העצמית. ניכר כי הוא לוקח אחריות על מצבו ומנסה לשפר את אורחות חייו. הוא ביטה מודעות להיעדר גורמי תמייה בסביבתו הקרובה, ולנטיטתו לפעול באופן עצמאי, והחל ללמידה להיעזר במוסגרת הטיפולית. במקביל מסר בדיקות שתן נקיות. הנאשם עדכן את קצינת המבחן כי הוא ממשיך להתגורר עם אמו ואחותו, ולבוד במאפייה. הוא ביטה רצון ותובנה באשר לצורכי המשיך בטיפול, על מנת לקבל כלים להימנע משימוש בסמים ומעבריינות. קצינת המבחן התרשמה כי ההליך המשפטי ומערכות שירות המבחן מהווים גורם מגיס ומדרבן, והמליצה לדוחות את הדיון במספר חדשם, עד לשיום השתלבותו של הנאשם ב"מרכז לצעירים".

5. בתסוקיר שלישי (6.4.22) סקרה קצינת המבחן את המשך ההליך הטיפולי. הנאשם גיס כוחות להתמודדות עם הקשיים שחווה, עם חששותיו מפני חסיפה עצמית. הוא עבר לתחשותו תחילך משמעותית, נפתח בפני חבריו הקבוצה, שיתף בקשריו, והתמודד באופן מקדמי במצבים בהם התקשה בעבר. כן תיאר מעורבות בפעולות טיפוליות ואתגרים חברתיים שלא הכיר, כמו גם נשיאה באחריות שהוטלה עליו במוסגרת הקבוצה. מהיחידה לטיפול בהתכרכויות נמסר כי הנאשם המשיך להגיע באופן עקבי ובמועד לכל המפגשים והטיפולים, התנהל באופן רציני ואחראי, ומילא את המטלות שהוטלו עליו. אף גם בטיפול הפרטני, כשהכיר כי חרב קשה והיחס החשדתי שגילה בתחלת הדרכו לפני הוצאות, הצליח ליצור קשר טיפולי חיובי, והתרשםות היא מהगמשה בעמדותיו ובתפישותיו. עוד ציין כי הנאשם נמצא נקי לחולוון מסוים במשך כל תקופה הטיפול. קצינת המבחן ביטה יחס מחמיר לעבירות שביצע הנאשם, ובצד זאת הביעה הערכתה לתחילך הטיפולי-שיתומי הממושך שעבר הנאשם בהצלחה, הן במוסגרת היחידה לטיפול בהתכרכויות והן בשיח עם שירות המבחן. כפועל יוצא מכך, ועל מנת למנוע פגעה בסיכון שיקומו של הנאשם, המליצה להעמידו בצו בגין למשך שנה, ולהסתפק בעונש מאסר שירותה בדרך של עבודות שירות.

6. ביום 12.4.22 טענו הצדדים לעונש. תוכן הטיעונים יובא בהמשך. לאחר שנשמעו הטיעונים, מצאתי לדוחות את הדיון במספר חדשניים נוספים, על מנת להתרשם מההילך הטיפולי. לשם כך הוריתי על הממצאת תסקיר מבחן נוספים וכן חווית דעת של הממונה על עבודות שירות, כשהודגש כי אין בכך כדי לטעת ציפיות באשר לתוצאות גזר הדין (ההחלטה מיום 6.9.22). בתסקיר רבייעי (מיום 21.4.22) פורט המשך התהליך. הנאשם מתמיד בעבודתו בראשת המאפיות, והוא מתקיים בכיר יותר, במסגרתו עבר לעבוד בסניף בפתח תקווה. בנסיבות אלה, ועל רקע קשייו להמשיך להתגורר בבית אמו, שכר דירה בפתח תקווה. על רקע מעבоро לעיר אחרת ביקש לסיים את הטיפול ב"מרכז לצעריהם", מהלך שזכה לתמיכתם וגיבויים של גורמי הטיפול, אשר חיזקו את ידיו של הנאשם בגין מאמציו להתמיד הטיפול, ועודדו אותו לעזוק הליך פרידה חיובי. כך נעשה. מהיחידה לטיפול בהתמכרות נמסר, כי לאחר הדיון האחרון התמיד הנאשם במספר חדשניים בטיפול במרכז, ועמד בכללים כנדרש. בשיחה שizzם הנאשם עם הוצאות הוא שיתף בדבר שיקולו ולבטיו באופן אחראי וכן. הצדדים קבעו במשותף מועד לסיום הטיפול - 9.8.22, וה הנאשם נפרד מהקבוצה באופן הולם וחינוי. במקביל הוחלט בצוותא על סיום הליך הפרטני. המטפל ערך כי הנאשם הצליח להיעזר בטיפול לבחינה עצמית, הביא תכנים לרלונטיים, ושיפר את יכולתו התבוננות מעמיקה בדפוסיו המכשילים ובקשייו הרגשיים. המסגרת הטיפולית שבה והדישה כי לאורך כל תקופה הטיפול נמצא הנאשם נקי לחולוטין מסמים, והמליצה לקיים קשר מעקביו ומתן בדיקות לאייתור סמים במסגרת צו מבחן.

גם בבדיקות שנעשו בשירות המבחן נמצא הנאשם נקי מסמים. קצינת המבחן התרשמה לטובה מההילך הרפואי הממושך שהשלים הנאשם, ומהמאיצים שהשקיע לצורך כך. היא הערכה כי הנאשם קיבל מענה הולם לדפוסיו ההתמכרותיים, וכי החל לגבות מימוןויות לחים עצמאיים ונורמטיביים. משכך שבאה על המלצהה להעמידו בצו מבחן, במסגרתוuireכנה שיחות מעקביות או שילוב טיפול המשך, לפי שיקול דעת השירות המבחן. להערכתה, הטיפול הממושך בו השתתף הנאשם בהצלחה מצמצם את הסיכון לכך שישוב לעולם העברייני. כן חזרה על המלצהה להסתפק בעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, ככל שבית המשפט ימצא לגוזר על הנאשם עונש מאסר בפועל, זאת על מנת שלא לפגוע בהישגיו של הנאשם בהילך השיקומי.

טייעוני הצדדים לעונש

7. כאמור, הטיעונים נשמעו בשתי פעימות. בדיון מיום 12.4.22 עמדה ב"כ המआימה על היקף העבירות שבביצועו הורשע הנאשם, ועל פעילותו האינטנסיבית במהלך חודשים אחדים, כשהספיק לבצע תוך תקופה קצרה עשרה עסקאות סחר בסמים, ואף נתפס מחזיק בביתו כמות לא מבוטלת של סמים שלא לצורך עצמית. היא פירטה את העריכים המוגנים בהם פגע הנאשם פגעה קשה, הפנתה לפסיקה להמחשת מדיניות הענישה הנוגגת, וביקשה לקבוע מתחמי עונש נפרדים לכל אחד מהאישומים: לעבירות סחר בסם במשקל שאינו עולה על 10 גרם - בין 5-12 חודשים מאסר; לעבירות סחר בסם במשקל העולה על 10 גרם - בין 6-14 חודשים מאסר; לעבירות תיקון בסם - בין 3-10 חודשים מאסר; לאישום האחרון של החזקת סמים לא לצורך עצמית - בין 6-14 חודשים מאסר. לחולופין, עטרה לקבוע מתחם עונש כולל בין 3-5 שנות מאסר בפועל.

באשר לנטיותיו האישיות של הנאשם, ביקשה ליתן משקל משמעותי לכשלונותיו המוקדמים של הנאשם להשתלב בהילך טיפולו. לשיטה, המלצהה של קצינת המבחן אינה מתישבת עם חומרת העבירות שביצע הנאשם,

ועם התקופה הקצרה בה השתלב הנאשם בטיפול עד למועד אותו הדיון ("אנו בתקופה של חצי שנה לכל יותר" - פר' עמ' 16 ש' 28). ב"כ המאשימה הביעה עמדתה כי ראוי להקל בעונשו של הנאשם, ולשם כך לחרוג לקולה ממתחם הענישה, אלא שלשיטתה האינטנסיבי מחייב לקבוע כי שיקום איננו חזות הכל, אלא שיקול אחד מני מגון שיקולים. משכך ביקש בקשה לגוזר על הנאשם מאסר בפועל לשמשך שניםים, בצוירוף "מאסר על-תנאי לתקופה המקסימלית, קנס ממשמעותי שהוואה רכיב כלכלי מרתייע, בשים לב כי העבירות בוצעו למעשה על מנת להפיק רוחמים כלכליים", פסילת רישון נהיגה בפועל ועל-תנאי. עוד בקשה להכריז על הנאשם כטורר סמים, ולחלה טלפונים ניידים וכפסים שנפתחו ממנו - סך של 25,750 ₪ ו-50aira.

בдинון מיום 6.10.22, לאחר שהתקבל תסקיר נוסף, וכן חוות דעת הממונה על עבודות שירות שמצאה את הנאשם מתאים, לא ראתה המאשימה לשנות מעמדתה העונשית.

8. ב"כ הנאשם בקש לאמץ את המלצת שירות המבחן. לדבריו, ניסיונו הינו האותנטי של הנאשם להיגמל, כשפנה ביזמתו פעם אחר פעם, לא יותר לעצמו, וכל כישלון היווה בסיס לניסיון הבא, עד להצלחה - ניסיונות אלו מהווים חלק בלתי נפרד מהתהליך השיקומי. מאמציו הראשונים של הנאשם להשתלב בטיפול בוצעו עוד בשלב המעצר, כשהוא בחור צעיר מאוד (בן כ-21). מאז החלפו ארבע שנים (במועד הדיון הראשון, ביןתיים חלה חצי שנה נוספת) - חמישית מתקופת חייו של הנאשם, שנים משמעותיות ובעלות השפעה על עיצוב תדמיתו ועתידו. ב"כ הנאשם עמד על נסיבות חייו המורכבות של הנאשם, אשר גדל ללא דמות אב, עם אם המתקשה לפרנס את משפחתה, ואחות הסובלת מנוכחות ובעלתו צרכים מיוחדים. הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן באופן מעורר הערכה, נרתם במלוא מאודו להליך הטיפול, נגמל בהצלחה מסמים ומאלכוהול, התנתק מקשריו השוליים, ועשה כל שנדרש על מנת להשתקם. ב"כ הנאשם סייר כיצד קיבל על עצמו את ייצוגו של הנאשם לקרהת סוף שנת 2019. "כאשר הכרתי אותו, מצאתי בחור בדיכאון, לא מבין למה אף אחד לא מכיר אותו, ולקחתו אותו כפרויקט, צעד צעדים, המונן שיחות ועצות שהעברתי לו. מדובר בבחור עם מוטיבציה לשיקום מטופפת, עם פוטנציאל לשיקום שהחל כבר קורם עור וגידים, ההליך הטיפול טרם הסתיים". ב"כ הנאשם הדגיש את האינטנסיביות של ההליך הטיפולי - השתתפות בקבוצה שלוש פעמים בשבוע לשמשך חצי יום בכל פעם, ופגישה פרטנית אחת בשבוע. על מנת להמשיך להתרפנס וכן לעזר בפרנסתן של אמו ואחותו, עבד הנאשם כל התקופה במשמרות לילה במאפייה. ב"כ הנאשם הפנה לפסקי דין בהם נמצא לחזור ממתחם העונישה משיקולי שיקום. משכך בקש להפנות את הנאשם לממונה על עבודות שירות, ולגוזר את דיןו של הנאשם בהתאם להמלצת שירות המבחן).

בдинון משלים מיום 6.10.22 בקש ב"כ הנאשם ללמידה מהתמכות ההליך ומהتسkieר הנוסף, על המשך המגמה החביבית באופן המשיכ את הצלחתו של ההליך הטיפולי-שיקומי, ושב על עתירתו העונשית. לתמיכה בטיעוניו הפנה לפסק דין של בית המשפט העליון מן העת האחורה (ענין איזוב - יבוא בהמשך).

9. הנאשם בדברו לעונש הביע חרטה על מעשייו והכיר בחומרתם. לדבריו, התהlixir הטיפולי הממושך, במסגרתו "אני שלוש ארבע שנים יצא נכנס במסגרת טיפולית, רק הפעם זה צלח", היה קשה, וניכר מעדותו כי הצורך או רוח והתמדה. "אני חושב שלא ראיתי את עצמי עולה על דרך. רק בשנה-שנה וחצי אחרונות זה קרהה. באotta תקופה שנעצרתי על התקיק הזה הייתה תחת השפעת סמים, מאוד קשים אפשר להגיד... לשאלת בית המשפט מה השאיפות שלי

- אני רוצה להיות נקי תמיד. אני חשוב, אני לא יודע לבדוק איך התייך יגמר, אבל יש לי דברים טובים בראש לעתיד, ולא מעוד בדרכ. תמיד לשמר על דרך הירש". בתום הדיון הנוסף ביקש מבית המשפט הזמנתו להמשיך בקשר עם שירות המבחן.

דין

10. כאמור בפתח גזר הדין, המחלוקת העיקרית בין הצדדים נוגעת למידת השפעת ההליך השיקומי על החריגה ממתחם העונש שיקבע. דומה שמתעם זה לא מצאה ההגנה להתייחס במישרין למתחם הוהל את מכלול מעשיו של הנאשם. המאשימה מצדה ביקשה לקבוע מתחם עונש נפרד לכל אחד מהאישומים, ולחולופין מתחם כולל. בchnerתי את מעשיו של הנאשם בהתאם להוראת סעיף 40ג לחוק העונשין, ול"מבחן הקשר הבדיקה" שנקבע בע"פ 4910/13 אוחמד בני ג'ابر נ' מדינת ישראל (29.10.2014), והגעתי למסקנה כי מעשיו של הנאשם בוצעו כחלק מתוכנית עברינית אחת, כפי שאף עולה מהחלק הכללי לכתב האישום, ומכאן שיש לקבוע מתחם עונש יחיד, המשקיל את כל האירועים שבחובו. לא אחוור על רשימת הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו, ואסתפק בקביעת כי ביצע עבריות חמורות, המצדיקות במצב דברים רגיל השחת עונש כבד הנמנה בשנות מאסר. אשר למדיניות הענישה בריבוי עבירות שחר בקנאביס, בצוירוף החזקת סם לצריכה עצמית, ראו רע"פ 2302/22 אביחי חסיד נ' מדינת ישראל (6.4.22), רע"פ 7088/20 יואש זוהר נ' מדינת ישראל (21.10.20), רע"פ 8695/19 אריק חי פסו נ' מדינת ישראל (5.1.20). לנוכח כמות העסקאות, היקפן והאינטרנציות שלהן, ולאור כמות הסם שננתפסה, מצאתי לקבוע את מתחם העונש בין 30-60 חודשים בפועל.

11. כעולה מישיבת הטיעונים לעונש מיום 12.4.22, הצדדים הסכימו על כך שנסיבותו של הנאשם וההליך הטיפולי-שיקומי שעבר מצדדים חריגה לקולה ממתחם העונש, והמחלוקה ביניהם נוגעת להיקפה של החריגה. כך, המאשימה בדעה שיש לקבוע מתחם עונש הולם בין 3-5 שנות מאסר, ממנו יש לצאת כרגע על מנת מסר למשך שניםים. ב"כ הנאשם, מנגד, ביקש לצאת מיד הרבה יותר ממתחם, לאמץ את המלצת שירות המבחן, ולגור על הנאשם 9 חודשים מסר בפועל שירות בעבודות שירות.

לא בנכ"ל ניתן למצוא בית המשפט לצאת לקולה ממתחם העונש הוהל את מעשיו הרעים של הנאשם, קל וחומר חריגה כה מהותית כפי זו שהומליצה על ידי שירות המבחן. ראו עניין זוהר (לעיל) וכן ע"פ 21/7757 מרזוק נ' מדינת ישראל (24.5.22, פס' 23):

אמנם, סעיף 40(א) לחוק העונשין מאפשר לבית המשפט, במקרים המתאיםים, לצאת ממתחם העונsha אם "מצא כי הנאשם השתתק או כי יש סיכוי של ממש שישתתקם". יש בסעיף זה כדי לבטא את עדמת החוקן שלפייה, במקרים המתאיםים לכך, יש לתת מעמד בכורה לשיקול השיקומי על פני עיקנון ההלימה, הוא העיקנון המנחה בסוגיית העונשה. ברם, כפי שעה בבירור מהוראות החוק, לא בכל מקרה שבו תהליך טיפול מתקדם בכיוון חיובי, יש להפעיל את הסמכות הקבועה בסעיף 40 לחוק העונשין, שאחרת בא החrig ומרוקן את הכלל מתוכן (ראו: ע"פ 126/22 מדינת ישראל

נ' פלוני, פסקה 16 (27.4.2022); ראו גם: דברי הסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 92) (הבנייה שיקול הדעת השיפוטי בענישה), התשס"ז-2006, ה"ח 241, 7-448). ואכן, בפסקה נקבע כי יש לנתקות זיהות רבה בהפעלת סעיף 40 לחוק העונשין, וכי סטייה ממתחם העונישה תישא אך במקרים חריגים ובמשורה, מקום בו סיכון שיקום מובהקים מצדיקים זאת (ראו: ע"פ 1229/19 סלומינסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (1.7.2019)). על מנת להעיר את סיכון השיקום יש לשיקול, בין היתר, את "המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיוקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרכו החשيبة; הבעת חרטה כנה על המעים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה" (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (18.4.2018))).

12. בחינת תהליך השיקום שעבר הנאשם, בשילוב גילו, נסיבותו האישיות, עדמת שירות המבחן והפרוגונזה באשר להצלחת הטיפול, הביאנו למסקנה כי מדובר באחד מאותם מקרים חריגים מצדיקים ליתן מעמד בכורה לשיקול השיקומי. אפרט בקצרה את נימוקי:

ראשית, מדובר בבחור צעיר, נעדר הרשעות קודמות, בן פחות מ-21 במועד ביצוע העבירות.

שנייה, הליך התדרדרותו של הנאשם לחברה עברית נמשך על פני מספר שנים, אך העבירות עליו הוא נוטן את הדין התפרשו על פני תקופה שאינה עולה על חודשים ימים (ודומה שה הנאשם מברך כיום על כך שנתרפס ונעצר, שאחרת נקל להניח כי היה ממשיר במעשהיו).

שלישית, נתוני הפתיחה של הנאשם מורכבים. אביו נפטר בהיותו פועל, ואמו נאלצה לפרנס בדוחק את משפחתם, תוך התמודדות עם אובדן בן זוגה לחים בשילוב קשיי קליטה בארץ, עם מצבה הרפואי של בתה.

רביעית, על רקע קשייו ומצבו המשפחתני נפלט הנאשם מבית הספר בגין צער, בין השאר כדי לסייע בفرنسا המשפחה. הוא השתלב בחברה שלעיתים, החל לצורך סמיים - בתחילת קלימים, ובמהלך קשים יותר, ואף בכוון נתן עמו. הנסיבות של הנאשם מעבודתו נצלו למימון אורח חייו ההתמכרתי והנהנתני, ולאחר שהפסיק לעבוד וכילה את חסכנותיו, התעכבה התדרדרותו המוסרית לביצוע העבירות עליו הוא נוטן עתה את הדין.

חמישית, הנאשם עבר תהליך טרום שיקומי ממושך, לא יותר לעצמו, וחurf הקשיים והנטישות, שבפני ביזמתו פעם אחר פעם, עד שלבסוף הצליח. מקובלת עלי טענת ב"כ הנאשם, לפיה אין מקום לנתק באופן מלאכותי את תהליך השיקום המוצלח בו משולב הנאשם מאז חודש يول 2021 (קבוצת הכנה לטיפול - ראו תסקיר ראשון), מניסיונותיו המוקדמים יותר. תהליך גמילה ושיקום כרוך פעמים רבות ב"טיפולות" והפסקות, ודוקא התעקשותו של הנאשם, חurf גילו הצער, להתמיד בניסיונות, מלמדת על تعכומות נפש, ומתיישבת עם הערצת שירות המבחן בדבר סיכון הטוביים להמשיך ולהצליח בשיקום.

ששית, במהלך התקופה כולה, גם כשהפսיק את הליך השיקום, נשמר הנאשם מפני חזרה לצריכת סמים או אלכוהול, ולמלמדות על כך בדיקות השתן הרבות שניתן - הן בשירות המבחן והן ביחידת לטיפול בהतמכריות.

שביעית, לאחר שה הנאשם הודה במינויו לכתב אישום מתוקן, והופנה לקבלת תסקירות, הוא התחייב בפני קצינית המבחן כי יתמיד בשיקום, וכי לא יבקש הדמננות נוספת. להוכחת רצינותו הבהיר כי צמצם את היקף עבודתו והתאימה כך שיוכל למקדד את זמנו ומטרתו בטיפול. האמן שניתן בו הוכיח כמצדק. משלב זה ואילך הנאשם התקדם במסלול חיובי עקבי, ויעידו על כך תסקيري המבחן היסודיים והמפורטים, הכוללים התייחסות להתנהלותו של הנאשם הן ביחידת לטיפול והן בפני קצינית המבחן.

שמינית, נזכיר כי טיעוני הצדדים לעונש נשמעו בעיקרם לפני כמחצית השנה. אז טענה המאשימה כי מדובר למי שמצוין זמן קצר יחסית בתוך ההליך הטיפולי (וחרב האמור הקרה בכך שהוא ראוי לתוכאה עונשת החורגת לקולה ממתחם העונש ההולם). בניתוחים השונים הבהיר שיקומי אינטנסיבי בין לעלה משנה, במסגרת השתתף בקבוצות טיפוליות שלוש פעמיים בשבוע - משעות הבוקר ועד הצהרים; השתתף בטיפול פרטני אחת בשבוע; ונפגש עם קצינית המבחן על בסיס קבוע. הוא הגיע למפגשים בקביעות ובמועד, עמד בכל הדרישות, שיתף באשר לעולמו הפנימי, תרם ונתרם.

תשיעית, במקביל להליך הטיפולי המשיך הנאשם לעבוד בחריצות במאפייה במשמרות לילה, פרנס את עצמו וסייע בפרנסתן של אמו ואחותו. בכך הוכיח כי הוא מסוגל להתמיד בתהילך השיקומי במקביל לעבודה מאומצת, ולהתמודד עם הקשיים הכרוכים בכך.

עשירית, סיום ההליך הטיפולי ביחידת לטיפול בהתמכריות נעשה בשיתוף פעולה מלא בין הנאשם לבין הצוות, אשר חיזק את ידו של הנאשם, ואפשר לו להיפרד באופן חיובי וראוי להערכתה.

אחת עשרה, הערכתה של קצינית המבחן, כי המסוכנות להישנות ביצוע עבודות פחתה במידה ניכרת על רקע תהילך השיקום המשמעותי שעבר הנאשם, מבוססת ומעוגנת כהלכה בנסיבות העובדים עליהם עמדתי.

שתיים עשרה, פועל יוצא של האמור לעיל, המלצת שירות המבחן בדבר התוצאה העונשתית הראوية, והחשש מפני פגעה בשיקומו של הנאשם ככל שייגזר עליו עונש מאסר ממש, ראויים ומתישבים עם שיקולי העונשה ועם האינטרסים הציבוריים בשיקום עבריים והשבתם למוטב. בענינו, שיקולים אלו גוברים על האינטרס הציבורי כבד המשקל המצדיק בריגל גזירת עונש שילולם את חומרת העבודות.

13. להו ידוע כי חיפוי יוזם במאגרי הפסיקה מניב אמונה פסקי דין בהם קיבלו שיקולי השיקום מעמד בכורה, אך במרבית המקרים לא כך הדבר, ומרכז ההלימה הוא שנותן את הטון. סופו של יوم, כל נ羞ם ונסיבותו, ולעתום על בית המשפט לגזר את העונש בהתאם לנתחים היחידים של התקיק ושל הנאשם. ראו ע"פ 6132/21 דינה אלפה נ' מדינת ישראל (13.1.22 להלן: ענן אלפה, פס' 9):

מלאת הענישה היא מלאכה מורכבת, בבחינת תמהיל של מטרות הענישה - גמול הרתעה (אינדיבידואלית וככלית) ושיקום. המחוקק מעודד נאשמים שבחרו לילך במסלול הקשה והמפרק של הילכי גמילה, על מנת לאפשר להם לפתח דף חדש ונקי ולצעוד לעבר האופק הנורטטיבי. לשם כך, נכון המחוקק אף לצאת מגדרו וליתן לנאים "מכור" הזדמנויות נוספות, שלא ניתנת לנאים "רגע". כך, קובע סעיף 82 לחוק העונשין, שכורתםו "טייפול במשתמשים מסוימים", כי בית המשפט רשאי, חלף הפעלה של מאסר על תנאי בר-הפעלה, להטיל צו- מבחן שבמסגרתו יעבור הנאים טיפול בקהילה. לא רק הנאים שצלח הילכי גמילה יצא נשכר אלא גם החברה כולה.

על מנת שלא להימצא חסר, אפנה להלן למספר פסקי דין בהם הוועדף מרכיב השיקום, תוך שודגש כי כל מקרה עומד בפני עצמו, ובריו שלא ניתן למצוא הקבלה של ממש לעניינו.

(-) ע"פ 162/21 ניסים איזזוב נ' מדינת ישראל (9.3.22). המערער הורשע בהתאם להודאותו ביצור סמים מסוכנים, החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, ונטיילת חשמל, מים או גז, זאת לאחר שנידל בבית שכר למטרה זו - 255 שתלי קנאבים במשקל 70 ק"ג. לחובתו הרשותות ישנות. בית המשפט המוחזק נגזר דיןו ל-28 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון עמד על נסיבות חייו החירגות - אב ייחידי המגדל בכוחות עצמו את שלושת ילדיו; נגמל עשור קודם לכן בכוחות עצמו מסמים; שהוא תקופה בת 18 חודשים בפיקוח אלקטרוני; שירות המבחן המליך להסתפק בעבודות שירות הצד צו מבבחן. לנוכח החשש ממשי מפני פגעה בילדיו של המערער, בשילוב הליך השיקום המשמעותי, הוועש עונש המאסר בפועל על 9 חודשים שירות הצד, הצד צו מבבחן לשך שנה. עוני מארס על-תנאי וקנס בסך 5,000 ל"נ נותרו על עומדם.

(-) עני אלפה (לעיל). המערערת הורשעה בהתאם להודאותה בשוד בנסיבות מחמיות, צירפה כתוב אישום נוספת במסגרתו הורשעה בשתי עבירות איומיים. בית המשפט המוחזק גזר את עונשה למאסר בפועל לשך 14 חודשים, בגיןו 3.5 חודשים בהם הייתה נתונה במעצר. בית המשפט העליון עמד על נסיבות חייה המורכבות, ועל ההליך הטיפולי שעברה, וקבע כי במצב דברים רגיל, גזר דין של בית המשפט המוחזק הוא מאוזן, ואינו מצדיק התערבות. חרף האמור, לנוכח התמדתה של המערערת בהליך הטיפולי אף לאחר גזר הדין, כשהוכיחה את מחוייבותה לדרך השיקום, החליט בית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן, קיצר את עונש המאסר בפועל לתקופה בת 9 חודשים שירות הצד בעבודות שירות, והעמיד את המערערת הצד מבבחן לשך שנה ומהצהה.

(-) ע"פ 5685/19 נחום קנפלמר נ' מדינת ישראל (18.1.21). המערער הורשע בביצוע עבירות סמים בנגדו לסעיפים 7(א)+(ג), 10 ו-13 לפקודת הסמים, ונדון בבית המשפט המוחזק למאסר בפועל לשך 15 חודשים. בעת גזירת דין לא הייתה מחלוקת בין הצדדים כי המערער עבר הליך שיקומי ממשמעותי, כזה שהצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם שנקבע, והמחלוקה התמקדה במידת החריגה מהמתחם. לנוכח הליך השיקום המשמעותי שעבר המערער, בהינתן נסיבותו האישיות החירגות וחחש מפני פגעה בהליך השיקום כתוצאה מגזירת עונש מאסר לריצוי מאחריו סוג וברית, ולאחר שתскиרי מבחן נוספים שהוזמנו בראכנת הערעור הציבו על קר שהמעערער מתמיד בהליך השיקום מתור מוטיבציה פנימית ולא מאימת הדין, התקבל הערעור ועונש המאסר בפועל הוועד על 9 חודשים מאסר לריצוי בעבודות שירות, הצד צו מבבחן לשך 24 חודשים.

(-) ע"פ 2928/19 אלעד בנאי נ' מדינת ישראל (1.7.19). המערער הורשע בהתאם להודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות סיווע לשוד, החזקת סכין, נהיגה בפסילה ולא ביטוח, וכן למסר בפועל במשך 14 חודשים בתוספת הפעלת שני עונשי מסר על-תנאי, כך ששה"כ נדון ל-18 חודשים מסר בפועל. בית המשפט העליון מצא כי גזר הדין מאוזן וראוי, אך לנוכח הליך שיקום ונגילה מרשים, ועל רקע תסקרים חיוביים והמלצת שירות המבחן שלא לגಡוע את ההליך הטיפולי, התקבל העreau ועונש המסר בפועל הוועד על 9 חודשים לרצוי בעבודות שירות, בצד צו מבחן למשך שנה וממחזה.

14. לנוכח המקובל, וכפי שהבהירתי בפתח גזר הדין, הגעתו למסקנה כי מבלי להתעלם מחומרת מעשיו של הנאשם, מקובץ נסיבותיו האישיות, בשילוב הליך השיקום המשמעותי שעבר ועמדת שירות המבחן - אלו מצדיקים חריגתVICRת לקולה ממתחם העונש, תוך אימוץ המלצותיה המבוססות של קצינת המבחן. למען הסר ספק, בגזרת הדין התחשבתי בתקופת המעצר בה היה נתון הנאשם (ימים 27.4.18 עד יומ 20.6.18), ובפרק הזמן בו היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני (ימים 20.6.18 עד יומ 8.10.18), ואלו לא יוככו מעונש המסר שייגזר עליו. בצד עונש המסר, יועמד הנאשם בצו מבחן לתקופה ממושכת מהרגייל - 18 חודשים. מטרתו של הצו כפולה - האחת, לאפשר לנאות להתמיד במסגרת טיפולית, בהתאם לשיקול דעתו של שירות המבחן; השנייה, לשמש גורם מרתיע ומצביע גבולות, שהפרתו עלולה להביא לגזרת הדין מחדש. כספים שנתפסו מה הנאשם יחולטו. עם זאת, לנוכח היקף החלטות מן העבר האחד, ומצבו של הנאשם הבונה את דרכו בחים מן העבר الآخر, החלטתי באופן חריג לעבירות מסווג זה להימנע מגזרת קנס, ולהסתפק בהתחייבות צופה פני עתיד. אשר לבקשת המאשימה לפסול את רישוון הנהיגה של הנאשם, על מנת לאפשר התמודדו בהליך השיקומי ולא לפגוע בעבודתו, החלטתי להסתפק בפסילה על-תנאי בלבד.

. 15. סוף דבר, מצאתי לגוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשים מסר בפועל.

המסר יוציא בדרך של עבודות שירות במטבח מתחם אשמורת, בהתאם לחווות דעת הממונה על עבודות שירות מיום 18.9.22. הנאשם יתייצב ביום 25.12.22 בשעה 08:00 במשרדי הממונה במפקחת מחוז מרכז של שב"ס.

ה הנאשם מזוהה כי עליו לעמוד בתנאי העבודה ובדרישות הממונה, לרבות בדבר איסור צריכת אלכוהול, וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות וRICTיו יתרת עונש המסר מאחריו סורג ובריח.

ב. 12 חודשים מסר אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה על פקודת הסמים מסווג פשע.

ג. 3 חודשים מסר אותו לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור תוך שלוש שנים עבירה על פקודת הסמים מסווג עוון.

ג'. צו מבחן למשך 18 חודשים. הסברה לנאים משמעותו של צו המבחן ואפשרות הפקעתו והטלת עונש במקום.

ד. אני מכיר על הנאשם סוחר סמים, ומורה על חילוט טלפונים וכספים שנתפסו ממנו - סך של 25,750 ₪ ו-50 אירו.

ה. הנאשם יתן התchiebot בסך 5,000 ₪ להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירה על פקודת הסמים (מסוג פשע או עוון). הנאשם יצהיר על התchiebotו לפני עוד היום, שאם לא כן, ירצה תקופת מאסר בת 5 ימים.

ו. הנאשם יפסל מלקבול ומלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים, ואולם הנאשם לא ישא בעונש זה אלא אם עברו תוך 3 שנים עבירה על פקודת הסמים מסוג פשע.

זכות ערעור לבית המשפט המחויז תוך 45 ימים מיום

ניתן היום, כ"ה תשרי תשפ"ג, 20 אוקטובר 2022, במעמד הצדדים.

המציאות תעבור עותק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות שירות. לשימושם לב שירות המבחן: משך עבודות השירות עולה על שישה חודשים (סעיף 51(ג) לחוק העונשין).